

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกองอำเภอหนองแค
จังหวัดสระบุรี

ADMINISTRATION ACCORDING TO GOOD GOVERNANCE OF HIN KONG
SUBDISTRICT MUNICIPALITY NONG KHAE DISTRICT, SARABURI PROVINCE

วิไลลักษณ์ สีดานารี

Wilailuk Sridanaree

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Southeast Asia University

Email: Sridanaree@gmail.com

Received February 5, 2020 & Revise March 10, 2020 & Accepted June 30, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ใช้การศึกษาแบบเชิงปริมาณ ประชากรกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลหินกองจำนวน 99 คนโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ วิเคราะห์และนำเสนอสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่าสรุปการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบต่อสังคมและหลักความโปร่งใส ตามลำดับ หากพิจารณาแต่ละด้านคือ 1 ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2 ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4 ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ 5 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะ 1) ด้านหลักนิติธรรม ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลมีการชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ เทศบัญญัติที่เทศบาลตราขึ้นให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจ 2) ด้านหลักคุณธรรม ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน

คำสำคัญ:การบริหารจัดการ, หลักธรรมาภิบาล, เทศบาลตำบลหินกอง

Abstract

This research aims to 1. Study the management according to the principles of good governance of Hin Kong Sub-district Municipality, Nong Khae District, Saraburi Province. The quantitative study was used. The sample population used in this study was 99 people living in the area under the responsibility of Hin Kong Sub-district Municipality by accidental or convenience sampling. The questionnaire was used as the analysis tool and descriptive statistics were presented.

The results of the study found that the management according to the principles of good governance of Hin Kong Sub-district Municipality, Nong Khae District, Saraburi Province was at a high level overall. When considering each aspect, it was at a high level in all aspects, ranked by the average level as follows: rule of law, morality, participation, value for money, responsibility, and transparency, respectively. Considering each aspect, 1 rule of law was at a high level overall. 2 morality was at a high level overall. 3 transparency was at a high level overall. 4 responsibility was at a high level overall. 5 participation was at a high level overall. 6 value for money was at a high level overall. Recommendations 1) The rule of law aspect with the lowest average value is that the municipality explains and provides knowledge about the rules, regulations, and municipal ordinances that the municipality has enacted for the public to know and understand. 2) In terms of moral principles, the lowest average score is that municipal administrators perform their duties based on the principles of correctness and fairness and are good examples for the public.

Keywords: Management, Good Governance, Hin Kong Subdistrict Municipality

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย มีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันมีอยู่ 2 ระบบ คือ (1) ระบบทั่วไปที่ใช้แก่ท้องถิ่นทั่วไปในปัจจุบันมีอยู่ 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด (2) ระบบพิเศษ ที่ใช้เฉพาะท้องถิ่นบางแห่ง ปัจจุบันมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ซึ่งเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่นอยู่บนพื้นฐานแนวความคิดเพื่อพัฒนาระบบ การปกครองแบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะความต้องการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบของตนเองและเท่าเทียมกันเป็นการเพิ่มความสามารถและเพิ่ม

ประสิทธิภาพการบริหารการบริการสาธารณะให้ทั่วถึงและตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามความจำเป็นในแต่ละท้องถิ่น (วิจิต โพธาราม, 2557)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานพื้นฐานในท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีภารกิจที่จะต้องบริหารจัดการ การบริการสาธารณะที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของภาครัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ที่มีหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาตรา 283 ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไป ในการดูแลและการบริหารจัดการการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนโดยเฉพาะ (บุษกรณ์ กรรัมย์, 2557) หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นบริหารงานให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีการให้รางวัลแก่ท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารงานตามหลักความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกา หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่กำหนดไว้ในมาตรา 52 กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยนำความต้องการจากเวทีประชาคมมาบรรจุไว้ในแผนการให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการพิจารณาประมาณของสภาท้องถิ่น การตั้งตัวแทนประชาคมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง การประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สมพงษ์ พัดปุย, และคณะ, 2558)

เทศบาลถือเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นในเขตชุมชนที่มีความเจริญและใช้การบริหารเมืองเป็นหลัก ซึ่งหลายประเทศประสบความสำเร็จจากการใช้เทศบาล เป็นเครื่องมือสำคัญในการปกครองประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว สำหรับประเทศไทย เทศบาลเป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในเขตชุมชนเมืองที่ใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 ที่ผ่านมา เทศบาลมีการปรับเปลี่ยนองค์กรปัจจุบันรูปแบบองค์กรของเทศบาล แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ดังนั้น เทศบาลจึงต้องมีการสร้างธรรมาภิบาล หรือการบริหารจัดการ การบริการสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนผู้รับบริการ ประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างภาพลักษณ์ อันดีงามขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีความยอมรับนับถือ และสามารถเชื่อมั่นได้ว่าผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่บริหารท้องถิ่น มีความตั้งใจเข้ามาบริหารงาน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ใช่เข้ามาเพื่อตักตวงผลประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้อง (วิจิตร ธารณ์ ไชยโคตร, 2557)

เทศบาลตำบลหินกอง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจหน้าที่ในการบริหารจัดการการบริการสาธารณะ จึงนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหวังและสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยการพัฒนาคนและคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลให้อยู่ดีกินดี มีสุขภาพดี ประกอบเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งพร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดตามสมดุลต่อระบบนิเวศวิทยา พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ พัฒนาภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม พัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งทำนุบำรุงโบราณสถาน อนุรักษ์ ป่าไม้ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องแทรกแซงหลายด้าน ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร ฐานะการเงินการคลัง การจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ตลอดจนเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานจนอาจทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์เท่าที่คาดหวังและไม่สอดคล้องกับปัญหาของท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของประชาชน อาทิเช่น ปัญหาการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย ปัญหาระบบระบายน้ำ ปัญหาถนนชำรุด ปัญหาโรงเรียนในสังกัดมีอาคารเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก และปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากปัญหาดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับระบบการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชนเพื่อสนองต่อความต้องการจำเป็นพื้นฐานของประชาชน ผู้วิจัยเข้าใจและทราบสภาพความเป็นจริงของเทศบาลตำบลหินกอง ซึ่งมีความคาดหวังในการบริหารจัดการ การบริการสาธารณะ ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงศึกษาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เพื่อนำผลการศึกษาวិจัยครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการบริหารงานของเทศบาลและเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจนำไปพิจารณาประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการ

Robert H. Waterman JR-โรเบิร์ต เอช วอเตอร์แมน จูเนียร์ เป็นชาวอเมริกัน จบการศึกษาปริญญาตรี Geophysics จาก Colorado School of Mines ปริญญาโท MBA จาก Stanford University ประวัติการทำงาน Waterman เป็นที่รู้จักเคียงคู่กันมากกับ Tom Peters ที่โด่งดังมาจากผลงานวิจัยที่เอามาเขียนเป็นหนังสือ In Search of Excellence และยังเป็นนักพูดชั้นเยี่ยม เคยเป็นที่ปรึกษาให้กับ McKinsey & Company ที่เดียวกับ Tom Peters เป็นเวลา 21 ปี และมีบริษัทที่ปรึกษาของตนเองชื่อ The Waterman

Group, Inc. Waterman ใช้คำว่า Adhocracy กับองค์กรที่นับเป็นจุดเน้น คำว่าองค์กรที่ถือหลักการ Adhocracy จะเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างเรียบง่าย ไม่สลับซับซ้อน (สุทธิกันต์ อุตสารห์, 2562)

แนวคิดวายุคที่มีการเปลี่ยนแปลงสูง องค์กรต้องสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงนั้นได้ สิ่งสำคัญที่องค์กรปัจจุบันต้องการมาก คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาในหนังสือ Adhocracy: the Power to Change ท่านได้ใช้ทักษะจากการเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการมากกว่า 25 ปี นำเสนอวิธีการในการที่จะสร้างองค์กรแบบ Adhocracy และผลักดันให้มันทำงานได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างทีมงานและการแยกกระจายหน่วยงานที่ใหญ่และซับซ้อนออกเป็นหน่วยย่อย สร้างวัฒนธรรมให้มุ่งเน้นการแก้ปัญหาอย่างเป็นธรรมชาติ

โทมัส เจ ปีเตอร์ส (Thomas J. Peters) และโรเบิร์ต เอช วอเตอร์แมน จูเนียร์ (Robert H. Waterman, Jr.) ในการค้นหาคำเป็นเลิศ ในช่วงต้นปี 1977 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานนอกจากกลยุทธ์และโครงสร้าง ยังมีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งหมด 7 ปัจจัย (สุทธิกันต์ อุตสารห์, 2562) ได้แก่

1. โครงสร้าง (Structure)
2. กลยุทธ์ (Strategy)
3. บุคลากร (Staff)
4. สไตล์การจัดการ (Style)
5. ระบบ (Systems)
6. ค่านิยมร่วม (Shared Value)
7. ทักษะ (Skills)

ซึ่งตัวแปร 2 ตัวแรก คือ โครงสร้างและกลยุทธ์ เปรียบเสมือนเป็นส่วนที่เรียกว่า ฮาร์ดแวร์ ซึ่งผู้จัดการในอดีตให้ความสนใจ ส่วนตัวแปรอีก 5 ตัวที่ค้นพบใหม่ในอดีตผู้จัดการมักไม่ให้ความสนใจมากนัก ซึ่งเปรียบเสมือนซอฟต์แวร์ แมคคินซี เรียกตัวแปรเหล่านี้ว่า กรอบ 7-S

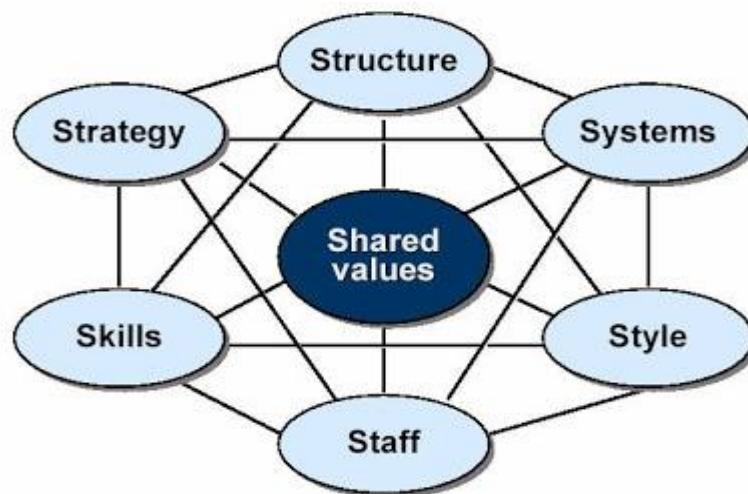
การจัดองค์การให้มีประสิทธิภาพ

Thomas J. Peters & Robert H. Waterman, Jr. เขียนในหนังสือชื่อ In Search of Excellence. เรียบเรียงเป็นไทยโดย วีรชัย ตันติวีระวิทยา (กทม: ซีอีดียูเคชั่น, 2530) คุณลักษณะ 8 ประการของเชิงการบริหารของบริษัทยักษ์อเมริกันที่ประสบความสำเร็จ (สุทธิกันต์ อุตสารห์, 2562) คือ

1. มุ่งเน้นการปฏิบัติ (a Bias for Action)
2. มีความใกล้ชิดกับลูกค้า (Close to the Customer)
3. มีความอิสระในการทำงานและความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการ (Autonomy and Entrepreneur Ship)
4. เพิ่มผลผลิตโดยอาศัยพนักงาน (Productivity through People)

5. สัมผัสกับงานอย่างใกล้ชิดและความเชื่อมั่นในคุณค่าเป็นแรงผลักดัน (Hands-on and Value Driven)
6. ทำแต่ธุรกิจที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวเนื่อง (Stick to the Knitting)
7. รูปแบบเรียบง่ายธรรมดา พนักงานอำนวยการหรือส่วนกลางมีจำกัด (Simple Form and Lean Staff)
8. เข้มงวดและผ่อนปรนในเวลาเดียวกัน (Simultaneous Loose-Tight Properties)

McKinsey 7-S Framework

ภาพที่ 1 กรอบ McKinsey 7-S Framework

ที่มา (สุทธิกันต์ อุตสาหกรรม, 2562)

ผลจากการศึกษาดังกล่าวได้ถูกนำมาตีพิมพ์ในหนังสือ ชื่อ In Search of Excellence ปี 1982 พอสรุปได้ดังนี้ Structure รูปแบบเรียบง่ายธรรมดา พนักงานอำนวยการมีจำกัด (Simple Form & Lean Staff) Strategy มีความใกล้ชิดกับลูกค้า (Close to the Customer) ทำธุรกิจที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวเนื่อง (Stick to the Knitting) Staff มีอิสระในการทำงานและความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Autonomy & Entrepreneurship) เพิ่มผลิตภาพโดยพนักงาน (Productivity through People) Style สัมผัสกับงานอย่างใกล้ชิด (Hands-on) Shared Value ความเชื่อมั่นในค่านิยมเป็นแรงผลักดัน (Value Driven) System มุ่งเน้นที่การปฏิบัติ Skill เข้มงวดและผ่อนปรนในเวลาเดียวกัน (Simultaneous Loose-Tight Properties)

กนกขวัญ วงศ์ทา (2561) ทศนคติของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล แม่พุง อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นพบว่า ผู้วิจัยได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 41-50 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย อาชีพเกษตรกร รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จากการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในเรื่องต่าง ๆ แล้ว สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจใน

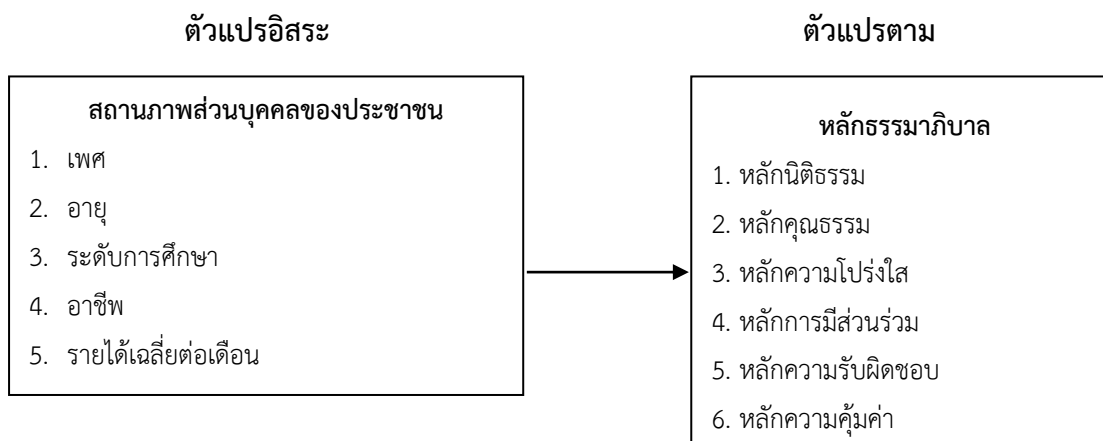

หลักธรรมาภิบาลในระดับมาก จากการศึกษาทัศนคติประชาชนต่อ อบต. แม่พุง ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงาน โดยรวมมีทัศนคติในระดับปานกลาง โดยทุกด้าน ทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมดตามลำดับ คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักรับผิดชอบ ด้านหลักการคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักโปร่งใส ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภูมิหลังของประชากร ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพที่แตกต่างกัน จะไม่มีผลต่อทัศนคติของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล แม่พุง ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงาน

ณัฏฐ์ เดชทรัพย์ (2561) การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก ตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึกตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 หลัก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า (2) ปัญหาของการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก ตามหลักธรรมาภิบาล เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก ยังดูแลประชาชนไม่ทั่วถึง 100% รองลงมาคือ ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้เรื่องหลักธรรมาภิบาลอย่างลึกซึ้ง และกฎระเบียบ ข้อบังคับยังไม่เปิดกว้างให้ผู้บริหาร ทำให้การบริหารงานได้ไม่เต็มที่ (3) ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก ตามหลักธรรมาภิบาล เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึกควรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารองค์การ รองลงมาคือ การจัดสรรงบประมาณ ควรคำนึงถึงผลที่เกิดประโยชน์กับประชาชนให้มาก และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึกควรลงพื้นที่เพื่อให้คำชี้แนะ และส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล หินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยยึดหลักสถานภาพส่วนบุคคลของประชาชน และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559) มากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ขอบเขตเนื้อหา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นปัญหาหลักของการวิจัย คือ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพส่วนบุคคลของประชาชน ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) อาชีพ 5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
2. ตัวแปรตาม คือ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า

ประชากรกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลหินกองจำนวน 8,740 คน (ศูนย์บริการข้อมูลสำนักงานทะเบียนราษฎรเทศบาลตำบลหินกอง, พฤษภาคม 2562) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลหินกองจำนวน 99 คน โดยการใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน (ไพศาล หวังพานิช, 2558) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 90 % กำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10 หรือเท่ากับ 0.1 และดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก (Convenience Sampling)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี พบว่า

ตารางที่ 1 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักนิติธรรม	4.07	0.45	มาก
2. หลักคุณธรรม	4.03	0.48	มาก
3. หลักการมีส่วนร่วม	3.98	0.51	มาก
4. หลักความคุ้มค่า	3.91	0.54	มาก
5. หลักความรับผิดชอบ	3.86	0.55	มาก
6. หลักความโปร่งใส	3.80	0.53	มาก
ภาพรวม	3.94	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล หินกอง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรก คือ หลัก นิติธรรม ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.45) รองลงมา คือ หลักคุณธรรม ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.48) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.51) หลักความ คุ้มค่า ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.54) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.55) ตามลำดับ และด้านที่มีระดับ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักความโปร่งใส ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.53)

ตารางที่ 2 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
ด้านหลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลดำเนินงานตามแนวทางที่ถูกต้องตามกรอบข้อกำหนด และกฎหมายต่าง ๆ	4.90	0.30	มากที่สุด
2. ผู้บริหารและพนักงานเทศบาล เคารพและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน	4.49	0.61	มาก
3. ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลใช้อำนาจหน้าที่ต่อประชาชนอย่างเสมอภาคเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ	3.91	0.64	มาก
4. เทศบาลมีการออกกฎ ระเบียบ เทศบัญญัติ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น	3.60	0.78	มาก
5. เทศบาลมีการชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ เทศบัญญัติ ที่เทศบาลตราขึ้น ให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจ	3.45	0.67	ปานกลาง
ภาพรวม	4.07	0.45	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลดำเนินงานตามแนวทางที่ถูกต้องตามกรอบข้อกำหนดและกฎหมายต่าง ๆ ($\bar{X}=4.90$, S.D.=0.30) รองลงมา 3 อันดับอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาล เคารพและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.61) ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลใช้อำนาจหน้าที่ต่อประชาชนอย่างเสมอภาคเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.64) และเทศบาลมีการออกกฎ ระเบียบ เทศบัญญัติที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.78) ตามลำดับ และด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ เทศบาลมีการชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ เทศบัญญัติ ที่เทศบาลตราขึ้นให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจ ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.67)

ตารางที่ 3 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี
ด้านหลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เทศบาลมีการกำกับดูแลพนักงานเทศบาลให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระเบียบวินัยเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน	4.85	0.36	มากที่สุด
2. เทศบาลมีกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชน มีความซื่อสัตย์จริงใจ ขยัน อดทน และ มีระเบียบวินัย	4.41	0.67	มาก
3. ผู้บริหารและพนักงานเทศบาล ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความเสมอภาค เท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ	3.86	0.67	มาก
4. เทศบาลมีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านศีลธรรม คุณธรรม และ จริยธรรม	3.57	0.77	มาก
5. ผู้บริหารเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน	3.45	0.67	ปานกลาง
ภาพรวม	4.03	0.48	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล หินกอง อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เทศบาลมีการกำกับดูแลพนักงานเทศบาลให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระเบียบวินัยเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน ($\bar{X}=4.85$, S.D.=0.36) รองลงมา 3 อันดับอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เทศบาลมีกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน และมีระเบียบวินัย ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.67) ผู้บริหารและพนักงานเทศบาล ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความเสมอภาค เท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.67) และเทศบาลมีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านศีลธรรม คุณธรรม และ จริยธรรม ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.77) ตามลำดับ และด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้บริหารเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.67)

ตารางที่ 4 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี ด้านหลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	4.56	0.50	มากที่สุด
2. การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่ประชาชนควรรู้ และสามารถตรวจสอบได้ เช่น สัญญาจัดซื้อ-จัดจ้าง มติการประชุม เป็นต้น	3.94	0.65	มาก
3. เทศบาลมีการจัดทำขั้นตอนให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลด้วยสื่อและภาษาที่เข้าใจง่าย	3.62	0.79	มาก
4. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนเกี่ยวกับประเด็นการดำเนินงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลที่เกิดความขัดแย้งกับประชาชน	3.46	0.69	ปานกลาง
5. เทศบาลมีการปรับปรุงกลไกการทำงานให้มีความโปร่งใสและพร้อมรับการตรวจสอบได้จากผู้ที่มีส่วนได้เสีย	3.43	0.67	ปานกลาง
ภาพรวม	3.80	0.53	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล หินกอง อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.50) รองลงมา อยู่ในระดับมาก คือ การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่ประชาชนควรรู้ และสามารถตรวจสอบได้ เช่น สัญญาจัดซื้อ-จัดจ้าง มติการประชุม เป็นต้น ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.65) และ เทศบาลมีการจัดทำขั้นตอนให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลด้วย สื่อและภาษาที่เข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.79) ส่วนเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนเกี่ยวกับประเด็นการดำเนินงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลที่เกิดความขัดแย้งกับประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$, S.D.=0.69) ตามลำดับ และด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ

เทศบาลมีการปรับปรุงกลไกการทำงานให้มีความโปร่งใสและพร้อมรับการตรวจสอบได้จากผู้ที่มีส่วนได้เสีย ($\bar{X}=3.43$, S.D.=0.67)

ตารางที่ 5 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัดถูกต้อง ครบถ้วนและทันกำหนดเวลา	4.79	0.41	มากที่สุด
2. ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลมีความมุ่งมั่นกับการให้บริการสาธารณะที่ดีกับประชาชน	4.27	0.75	มาก
3. พนักงานเทศบาลมีความรับผิดชอบในการให้บริการมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งงาน	3.83	0.66	มาก
4. เทศบาลรับเรื่องราวร้องทุกข์และมีกระบวนการแก้ไขปัญหาที่รวดเร็ว และเป็นไปอย่างถูกต้อง	3.57	0.77	มาก
5. ผู้บริหารเทศบาลมีความพร้อมจะรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว	3.45	0.67	ปานกลาง
ภาพรวม	3.98	0.51	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล หินกอง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด ถูกต้อง ครบถ้วนและทันกำหนดเวลา ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.75) รองลงมา 3 อันดับอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลมีความมุ่งมั่นกับการให้บริการสาธารณะที่ดีกับประชาชน ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.77) พนักงานเทศบาลมีความรับผิดชอบในการให้บริการมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งงาน ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.41) และเทศบาลรับเรื่องราวร้องทุกข์และมีกระบวนการแก้ไขปัญหาที่รวดเร็ว และเป็นไป

อย่างถูกต้อง ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.66) ตามลำดับ และด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้บริหารเทศบาลมีความพร้อมจะรับผิดชอบต่อการดำเนินการที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.67)

ตารางที่ 6 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น กับการแก้ไขปัญหา ที่สำคัญของท่าน	4.67	0.47	มากที่สุด
2. เทศบาลมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมสาธารณะของประชาชน	4.01	0.71	มาก
3. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม เข้ารับฟังการประชุมสภาเทศบาล หรือรับฟังผ่านทางเสียงตามสายของเทศบาลอยู่เสมอ	3.68	0.78	มาก
4. เทศบาลเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาประจำปี	3.52	0.75	มาก
5. เทศบาลเปิดโอกาสให้ตัวแทนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามแผนงาน โครงการ และงบประมาณที่กำหนดไว้	3.43	0.67	ปานกลาง
ภาพรวม	3.86	0.55	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล หินกอง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อยโดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ยอันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นกับการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของท่าน ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.47) รองลงมา 3 อันดับอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เทศบาลมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมสาธารณะของประชาชน ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.71) เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม เข้ารับฟังการประชุมสภาเทศบาล หรือรับฟังผ่านทางเสียงตามสายของเทศบาลอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.78) และ เทศบาลเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและร่วมกันจัดทำแผนพัฒนา

ประจำปี ($\bar{X}=3.52$, S.D.=0.75) ตามลำดับ และด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ตัวแทนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามแผนงานโครงการและงบประมาณที่กำหนดไว้ ($\bar{X}=3.43$, S.D.=0.67)

ตารางที่ 7 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ด้านหลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชนด้วยความอดุสาหะและมุ่งมั่นให้เกิดผลดีมากที่สุด	4.72	0.45	มากที่สุด
2. เทศบาลมีการให้บริการแก่ประชาชนงานอย่างมีคุณภาพ	4.10	0.76	มาก
3. เทศบาลมีการวางแผนและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน	3.74	0.74	มาก
4. ประชาชนได้รับประโยชน์จากการบริหารงานของเทศบาลสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง	3.54	0.73	มาก
5. เทศบาลใช้งบประมาณในการดำเนินงานอย่างมีเหตุผลและคุ้มค่า	3.45	0.67	ปานกลาง
ภาพรวม	3.91	0.54	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล หินกอง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชนด้วยความอดุสาหะและมุ่งมั่นให้เกิดผลดีมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.45) รองลงมา 3 อันดับอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เทศบาลมีการให้บริการแก่ประชาชนงานอย่างมีคุณภาพ ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.76) เทศบาลมีการวางแผนและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.74) และประชาชนได้รับประโยชน์จากการบริหารงานของเทศบาลสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง ($\bar{X}=3.54$, S.D.=0.73) ตามลำดับ และด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ เทศบาลใช้งบประมาณในการดำเนินงานอย่างมีเหตุผลและคุ้มค่า ($\bar{X}=3.45$, $S.D.=0.67$)

สรุปการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ หากพิจารณาแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1 ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านย่อย โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลดำเนินงานตามแนวทางที่ถูกต้องตามกรอบข้อกำหนดและกฎหมายต่าง ๆ รองลงมา 3 อันดับอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาล เคารพและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลใช้อำนาจหน้าที่ต่อประชาชนอย่างเสมอภาคเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ และเทศบาลมีการออกกฎ ระเบียบ เทศบัญญัติที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามลำดับ และด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ เทศบาลมีการชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ เทศบัญญัติที่เทศบาลตราขึ้นให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจ

2 ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อยโดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เทศบาลมีการกำกับดูแลพนักงานเทศบาลให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระเบียบวินัยเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน รองลงมา 3 อันดับอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เทศบาลมีกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน และมีระเบียบวินัย ลำดับต่อไป คือ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาล ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความเสมอภาค เท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ และเทศบาลมีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านศีลธรรม คุณธรรม และ จริยธรรม ส่วนด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้บริหารเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน

3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อยโดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่ประชาชนควรรู้และสามารถตรวจสอบได้ เช่น สัญญาจัดซื้อ-จัดจ้าง มติการประชุม เป็นต้น และเทศบาลมีการจัดทำขั้นตอนให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลด้วย สื่อและภาษาที่เข้าใจง่ายอยู่ในระดับมาก ส่วนเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนเกี่ยวกับประเด็นการดำเนินงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลที่เกิดความขัดแย้งกับประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ เทศบาลมีการปรับปรุงกลไกการทำงานให้มีความโปร่งใสและพร้อมรับการตรวจสอบได้จากผู้ที่มีส่วนได้เสีย

4 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด ถูกต้อง ครบถ้วนและทันกำหนดเวลา รองลงมา 3 อันดับอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลมีความมุ่งมั่นกับการให้บริการสาธารณะที่ดีกับประชาชน ลำดับต่อไป คือ พนักงานเทศบาลมีความรับผิดชอบการให้บริการมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งงาน และเทศบาลรับเรื่องราวร้องทุกข์และมีกระบวนการแก้ไขปัญหาที่รวดเร็ว และเป็นไปอย่างถูกต้อง ส่วนด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางคือ ผู้บริหารเทศบาลมีความพร้อมจะรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

5 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อยโดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นกับการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของท้องถิ่น รองลงมา 3 อันดับอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เทศบาลมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมสาธารณะของประชาชน ลำดับต่อไป คือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม เข้าร่วมฟังการประชุมสภาเทศบาล หรือรับฟังผ่านทางเสียงตามสายของเทศบาลอยู่เสมอ และเทศบาลเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ส่วนด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ตัวแทนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามแผนงาน โครงการและงบประมาณที่กำหนดไว้

6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อยโดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย อันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชนด้วยความอดทนและมุ่งมั่นให้เกิดผลดีมากที่สุด รองลงมา 3 อันดับ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เทศบาลมีการให้บริการแก่ประชาชนงานอย่างมีคุณภาพ ลำดับต่อไป คือ เทศบาลมีการวางแผนและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน และประชาชนได้รับประโยชน์จากการบริหารงานของเทศบาลสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง ส่วนด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ เทศบาลใช้งบประมาณในการดำเนินงานอย่างมีเหตุผลและคุ้มค่า

อภิปรายผล

จากการวิจัยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ตามระดับค่าเฉลี่ย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ และหลักความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนิต เดชทรัพย์ (2550) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วน

ตำบลไทยชนะศึกตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึกตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้จากผลการวิจัยข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ในภาพรวมประชาชน เห็นว่า เทศบาลสามารถบริการสาธารณะได้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล สำหรับประเด็นย่อยอันดับแรก คือ หลักนิติธรรมซึ่งเกี่ยวกับกฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล สามารถตรวจสอบได้โดยอำนาจของรัฐจึงทำให้เทศบาลถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มากกว่าอันดับต่ำสุดคือหลักความโปร่งใส ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชน โดยกำหนดกลไกการทำงานขึ้นเอง และตรวจสอบโดยประชาชน การถือปฏิบัติจึงไม่เคร่งครัดเท่าที่ควร

ประเด็นที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี อภิปรายผลได้ดังนี้ การจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจำแนกตามอาชีพ ด้านหลักความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2557) ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การจำแนกตามสถานภาพ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรือ หลักธรรมาภิบาล โดยรวมและทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จากผลการวิจัยข้างต้นอาจสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหินกองสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน และอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล หินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมและประเด็นส่วนย่อยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะมีค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมาก แต่มีบางปัจจัย ที่ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลจะต้องให้ความสำคัญ และเอาใจใส่สืบเนื่องจากค่าเฉลี่ยสภาพการบริการสาธารณะตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต่ำ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1 ด้านหลักนิติธรรม ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลมีการชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ เทศบัญญัติที่เทศบาลตราขึ้นให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ เทศบัญญัติที่เทศบาลตรา

2 ด้านหลักคุณธรรม ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับ

ปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารต้องเพิ่มสำคัญของการยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- กนกขวัญ วงศ์ทา. (2561). *ทัศนคติของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พุง อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ณัฏฐ์ เดชทรัพย์. (2561). *การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- บุษกรณ กกรัมย์. (2557). *การประเมินการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพศาล หวังพานิช. (2558). *วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร. (2557). *การประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจิต โพธาราม. (2557). *การศึกษาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระชัย ตันติวีระวิทยา. (2530). *In Search of Excellence*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น. สถาบันฝึกอบรม แสปปี เทรนนิ่ง.
- ศูนย์บริการข้อมูล สำนักงานทะเบียนราษฎร เทศบาลตำบลหินกอง. (2562). *จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี*. พฤษภาคม 2562.
- สมพงษ์ พัดปุย และคณะ (2558). *รายงานฉบับย่อเรื่องการสร้างความเข้มแข็งองค์กรปกครองท้องถิ่น*. สืบค้น 5 มีนาคม 2562. จาก <http://www.thailocal.net>
- สุทธิกันต์ อุตสารห์. (2562). *แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการ*. สืบค้น 10 ตุลาคม 2562. จาก <http://adisony.blogspot.com/>
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
- Robert H. Waterman, (2002). on being smart and lucky was a non-fiction author and expert on business management practices. February 2002